

Билтен

Специјални додаток - новембар 2011.

ПРЕДСТАВНИШТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

РЕПУБЛИКА СРПСКА
НА 56. МЕЂУНАРОДНОМ БЕОГРАДСКОМ САЈМУ КЊИГА

24-30. ОКТОБРА 2011.

Наступ Републике Српске на 56. међународном београдском сајму књига, по општој оцјени, не само због штанда који је био у знаку Андрића и моста којег је српски нобеловац прославио, него због свега што се на том мосту и испред њега догађало у шест сајамских дана, био је, вјерујемо, прави амбасадор културе и умјетности Републике Српске.

Припремама за сајам који сматрамо једним од најзначајних догађаја на мапи културе и умјетности Југоистока Европе и ове године смо приступили с извјесном тремом, стваралачком дабоме, али и са увјерењем да ћемо и овог пута успјети да одговоримо задатку који смо сами себи задали: да сваке године наступ Републике Српске буде успјешнији него на претходном сајму. Не знамо колико смо у томе успјели по неким општијим мјерилима, али знамо да сигурно не бисмо ни довољно а камоли оволико урадили да смо се затворили у узак круг у којем бисмо једни друге хвалили и тапшали по рамену. Зато што смо знали да је то увијек тако, трудили смо се да и у овогодишњи

наступ Републике Српске на београдском сајму буду уграђене идеје и људи из Министарства просвјете и културе, госпође Ирене Солдат, помоћника министра за културу, и њених сарадника; и људи из Удружења издавача Републике Српске, господина Ненада Новаковића и његових сарадника; и људи из Народне библиотеке Републике Српске, као и људи из скоро свих редакција издавачких кућа у Републици Српској. Посебно истичемо не само идеје, приједлоге, па и примједбе, него прије свега искрену подршку коју смо од почетка имали од господина потпредсједника владе и министра просвјете и културе, господина Антона Касиповића.

Кад смо ове године добили задатак од Министарства просвјете и културе да наступ Републике Српске на сајму књига у Београду буде посвећен нобеловцу Иви Андрићу, колико смо и каквих све мостова подигли и порушили у својим главобољама док се нисмо осмјелили да Андрићеву *На Дрини ћурију* поставимо тако да се свако ко посјети штанд Републике Српске осјети као да улази у Вишеград и шета поред моста... То смо урадили зато што смо вјеровали да

сајамски штанд није само мјесто гдје се казује и показује оно што у књигама има, што може да има или што се само слуги, него да тај штанд треба да буде и мјесто на којем се у књигу улази с љубављу и радосно.

Ове године је наступ Републике Српске на сајму књига значајно обогаћен присуством славног српског режисера Емира Кустурице и његовом промоцијом пројекта *Андрић Град*.

Приређена у оквиру свечаног отварања наступа Републике Српске на овом сајму књига та промоција је допринијела утиску да је тај наступ добро и значајки припремљен и исто тако реализован. Пројекат *Андрић Град*, чији је идејни творац прослављени филмски режисер, а који се реализује у сарадњи са Владом Републике Српске, изазвао је заиста велико интересовање посјетилаца Сајма књига и тако допринео свраћању посебне пажње јавности и на књижевна и научна дјела представљена на штанду Републике Српске.

Присуство врхунских умјетника и културних радника на штанду Републике Српске од академика САНУ Матије Бећковића, академика АНУРС

Гојка Ђога, Слободана Реметића, Воје Максимовића, Вакрсије Јањића и Драгољуба Мирјанића, режисера Емира Кустурице, па Предрага Марковића, министра културе Србије и српских књижевника Даре Секулић, Милована Витезовића, Александра Петрова, Ратка Поповића, Драгана Колунције, Ранка Јововића, Радомира Уљаревића и других дало је снажан печат овогодишњем представљању Републике Српске у Србији.

Полазећи од задатка који смо добили и спремности екипе која је радила на припреми и реализацији плана и програма наступа Републике Српске

на 56. међународном београдском сајму књига, а не занемарујући при том

тешкоће на које смо наилазили (нпр. промјена локације штанда непосредно

пред отварање Сајма), као и погодности које смо тражили и добили (повећање простора за 10 м²), може се закључити да је посао обављен на врло високом професионалном нивоу и да је учинак – изузетно повољан утисак код сајамске публике, повећање заинтересованости аутора, уредника и пословних људи из области издаваштва у Србији за пословне контакте са издавачима из Српске и успјешна промоција Републике Српске у свијету медијски интересантне сфере – премашио чак и она оптимистична очекивања. То се, прије свега, може лако видјети из прегледа програма у свечаној сали

Београдског сајма и на штанду Републике Српске који слиједи.

Понедјељак, 24. октобра

У скоро апсолутној сагласности са слоганом овогодишњег сајма књига у Београду “Књига спаја људе”, наступ Републике Српске почео је у свечаној сали Београдског сајма, 24. октобра у 12 сати, уводним обраћањем домаћина и креатора окакве презентације књигаи књижевника из Републике Српске, г. Млађена Цицовића, директора Представништва РС у Србији, да би излагањем г. Предрага Марковића, министра културе, информисања и информационог друштва Србије и гђе Ирене Солдат Вујановић, помоћника министра просвјете и културе Републике Српске била широм отворена врата кроз која се око књига из Бањалуке, Бијељине, Ис-

точног Сарајева, Требиња и других мјеста Републике Српске сусрећу и спајају интересовања, опредјељења и жеље људи са двије стране Дрине у сфери културе, умјетности, науке и просвјете, и то на нивоу којем је Споразум о специјалним, паралелним везама Србије и Српске само правни оквир. У го-

дини у којој обиљежавамо 50 година од додјељивања Нобелове награде Иви Андрићу природно је да и избор књига које ће бити представљене на штанду Републике Српске буде, не подређен, него усаглашен с том чињеницом. О избору књига за овај сајам

говорила је гђа. Солдат Вујановић, а министар Марковић је подсјетио да је овогодишњи београдски сајам у знаку три јубилеја: сто година од објављивања првог Андрићевог текста у „Босанској вили“, 50 година од додјеле Нобелове награде за књижевност Андрићу и 120 година од Андрићевог рођења, а Госпођа Солдат је нагласила да ће и следећа година бити посвећена нашем нобеловцу.

У умјетничком програму посвећеном Иви Андрићу, његовим књигама и књигама о њему и његовим дјелима, а посебно 50-годишњици додјеле Нобело-

ве награде, учествовали су глумци Тихомир Станић, Љубивоје Тадић и Небојша Кундачина, као и студенти Музичке академије Универзитета у Бањалуци Невен Маринковић и Марко Милетић (кларинет, друга година), Милош Миливојевић и Славиша Субо-

Глумци су играчком о вијести и додјели Нобелове награде Иви Андрићу, те његовим чувеним говором у Штокхолму у моменту примања те награде, подсјетили на узбуђење које

тић (гитара, друга година) и ученик Музичке школе "Др Војислав Вучковић" из Београда, Вук Станић.

је тада (1961) било обузело све поклонице књиге и књижевности, па и шире, а пажњу публике привукли су и подаци о изгледу и величини награде и грамате,

који се чувају у Андрићевој задужбини у Београду.

Презентацијом пројекта Андрић Град ового-

дишњи наступ Републике Српске на најпопуларнијем и најзначајнијем сајму књига у овом дијелу свијета отворио је познати филмски режисер Емир Кустурица.

На почетку представљања пројекта чији је он идејни творац и реализатор у сарадњи са Републиком Српском, Емир Кустурица је рекао да градња брзо напредује захваљујући вјештини грађевинара, али и љету које је ове године дуго трајало.

Истичући да је Андрић један од највећих умјетника у Европи и да се утолико преко њега можемо најлакше идентификовати са Европом, Кустурица се упитао:

- Ако Н и ј е м - ц и имају *Геџе ин-с ѿ и ѿ у ѿ*, зашто ми н е м а м о *Андрићев и н с ѿ и - ѿ у ѿ*? Ово

питање не жели да провучи одговор који би увео

револуционарну промјену у наш вриједносни поредак. Нијемци су могли да приуште себи луксуз и да свог најутицајнијег пјесника преведу на језик сопствене историје. Иво Андрић је сам себи формирао задужбину која и данас води рачуна о његовим правима, администрира, издаје нова издања... Андрић није заслужио да му се мацом разбијају бронзана

попрсја. Да задужбину није формирао писац за живота, послје његове смрти тешко да би због контроверзне појаве Иве Андрића држава направила више од музеја у коме би у најбољем смислу поред

радног стола, неколико књига и обавезног пера које стоји на незавршеном тексту учињено ишта више. Градња Андрићевог града је много већа шанса да се избјегне друго убијање великог књижевника... Град посвећен Андрићу неће само оживјети

полуострвце између Рзава и Дрине; он би требало да реализује нове идеје о бољем животу. Стварање Андрићевог института је кључна тачка Андрић града. Треба заштитити језик, културу, историју, стварајући услове у којима бисмо под кровом овог института развијали националну културу, али и интернационализам без којег нема опстанка - казao је Кустурица у свечаној Сали Београдског сајма, отварајући наступ Републике Српске на 56. међународном београдском сајму књига.

Емир Кустурица је потом, на штанду Репу-

блике Српске (хала 2, ниво А) са г. Драганом Давидовићем, директором Радио-телевизије Републике Српске, пред бројном сајамском публиком промовисао фото-монографију "Emir Kusturica & The No Smoking Orchestra – 10 година" Драгана Теодоровића Зеке у издању РТРС.

Штанд Републике Српске посетио је тада и министар културе, информисања и информационог друштва Србије г. Предраг Марковић и са Емиром Кустурицом изашао на Вишеградски мост, који је и иначе био једна од најчешће фотографисаних атракција на 56.

међународном београдском београдском сајму књига.

Прва промоција књиге о Иви Андрићу, једином нобеловцу српског језика била је на штанду Републике Српске у 16 сати, кад су о књизи Предрага Лазаревића *Андрић о Босни* говорили Марко Недић и Душко Певуља, а у име издавача, Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске, публици се обратила в.д. директорица Љиља Петровић Зечић. Књига г. Лазаревића побудила је велику пажњу сајмске публике и била је често тражена за све вријеме сајма.

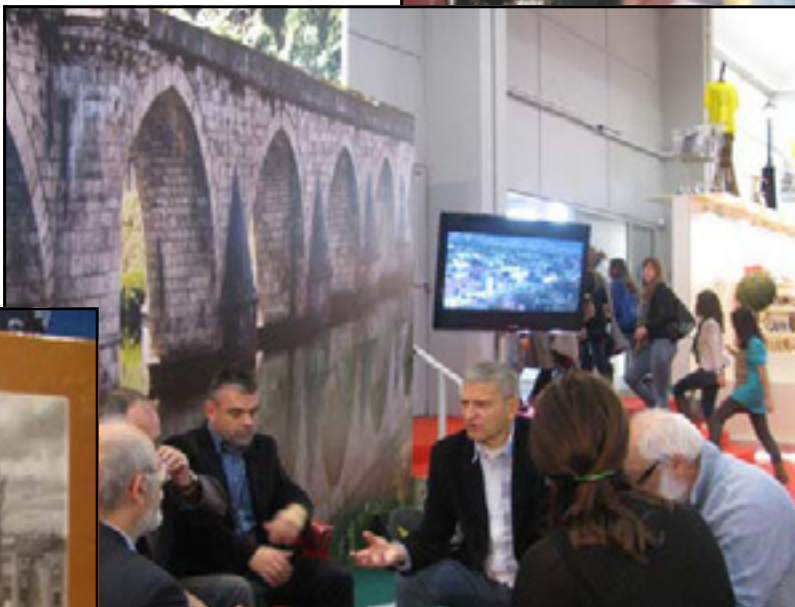
Уторак, 25. октобра

И другог дана сајамских промоција на штанду Републике Српске прво је било ријечи о књигама о и са Андрићем. Ненад Новковић, издавач и уредник, говорио је о књизи *Андрић ex privata* Миленка Стојичића (Бесједа, Бањалука, и *Арс либри*, Београд), а затим и о Стојичићевом роману *Тише њиши Андрићево име*, који је објављен у издању РТРС.

Књига *Сарајево на Миљацки* Милосава Попадића (Изд. СПКД

“Просвјета“, Сарајево) промовисана је у 14 сати.

Г о в о -
рио је Мићо
Ц в и ј е т и ћ,
главни и
о д г в о р н и
уредник *Књи-
жевних нови-
на*.

ученик Му-
зичке школе
“Др Војислав
Вучковић“ из
Београда, а на
штанду Репу-
блике Српске
све чешће су
виђани истак-
нути стварао-
ци као Ранко

За музику су опет били задужени студенти Музичке академије из Бањалуке Невен Маринковић, Марко Милетић, Милош Миливојевић и Славиша Суботић, као и Вук Станић,

Рисојевић, књижевник из Републике Српске и Небојша Брадић, позоришни редитељ, донедазни министар културе у влади Србије.

Сриједа, 26. октобра

Нова књига епископа херцеговачко-захумског

ци опет представља веома занимљивом књигом, која

вог живота који су везани за свакодневни живот и религију. Такође говори о материнству, о положају цркве у друштву и о вјери као нечему што је потребно живућем и мислећем човјеку“. Новаковић је рекао и да ће ускоро изаћи из штампе још једна књига епископа Григорија

Душко М. Петровић је књигу *Вера, радост жи-*

г. Григорија привукла је у сриједу, 26.10.2011. године, у 12 сати, на штанд Републике Српске многе поштоваоце овог аутора. О његовој новој књизи *Вера, радост живота* (изд. *Бесједа*, Бањалука, и *Арс либри*, Београд) говорили су Ненад Новаковић и Душко М. Петровић.

Ненад Новаковић је рекао да се “владика Григорије, поред своје редовне дјелатности, широј публи-

је проширено и допуњено издање колумни и текстова објављиваних протеклих година у Гласу Српске“ додајући да је значај ове књиге у томе што “владика

на један занимљив и популаран начин говори о оним најважнијим темама и догађањима из човјеко-

воша видео у два дијела, графички неодвојена, али суштински различита: први у којем је вла-

дика Григорије анализовао (исписујући колумну у *Гласу Српске*) основне појмове у хришћанству, вјероватно, с намјером да подучи оне који су се у деценијама безбожних власти на овим просторима били одучили од Цркве, па се сада свијају у њено крило, и други у којем је епископ, у три теолошка есеја говорио о покајању, о пореклу и природи зла и о историји и есхатологији код Ј. Зизјуласа.

У 14 сати је на штанду Републике Српске Ранко Павловић представио изузетно занимљиву књигу за дјецу *Руку њод*

руку кроз бројеве и азбуку Јове Чулића (изд. *Арш ирини*, Бањалука) истичући да дидактичност

која провејава кроз Чулићеве стихове, не само да не смета овој поезији, него је Чулић успио да је тиме учини и љепшом, омиљенијом.

Штанд Републике Српске посетила је и, наравно, сликала се на мосту Лаура Барна, позната београдска књижевница, добитница награде “Бранко Ћопић”, коју додељује Ћопићева задужбина при САНУ, а о музичком угођају овог, трећег дана промоција на штанду Републике Српске бринули су студенти хармонике Музичке академије у Ист. Сарајеву Стојан Бојић, и Вања Ћирковић.

Четвртак, 27. октобра

На штанду Републике Српске у четвртак, 27. октобра, промовисане су четири књиге и један часопис.

У 13 сати је директорица Републичког завода за статистику Републике Српске, др Радмила Чичковић представила *Статистички годишњак* нагласивши да је ово тек друга година у том издавачком послу, а већ је постигнут висок ниво и у стручном смислу, и у графичкој опреми часописа. О уређивачкој политици часописа говорио је Велимир Савић, гл. уредник.

Међународна *статистичка енциклопедија*, на

којој су радили истакнути аутори из скоро цијелог свијета, објављена је у три

тома на енглеском језику и као један од највећих пројеката у тој области, не само у региону (југоисток Европе) изазвала је велику пажњу и посјетилаца овогodiшњег Међународног сајма књига у Београду. На штанду Републике Српске јуче су је представили Миодраг Ловрић и Јасмин Комић. Презентација је била са видео прилозима.

У 15 сати је академик Слободан Реметић представио књигу *Зайиси о Пејру*, постхумно објављено дјело академика Неђе Шиповца.

Књигу *Зайиси о Пејру* Академија наука и умјет-

ности Републике Српске објавила поводом 130-годишњице рођења Петра Кочића.

Академик Драгољуб Мирјанић говорио је о часопису *Contemporary Materials* (Савремени материјали) који АНУРС издаје на енглеском језику с циљем презентације научника из Републике Српске у свијету, а потом је говорио о највећем пројекту наше највише научно-умјетничке установе, о

пројекту *Енциклопедија Републике Српске* и најавио да би први том могао да изађе из штампе крајем

слиједеће или почетком 2013. године.

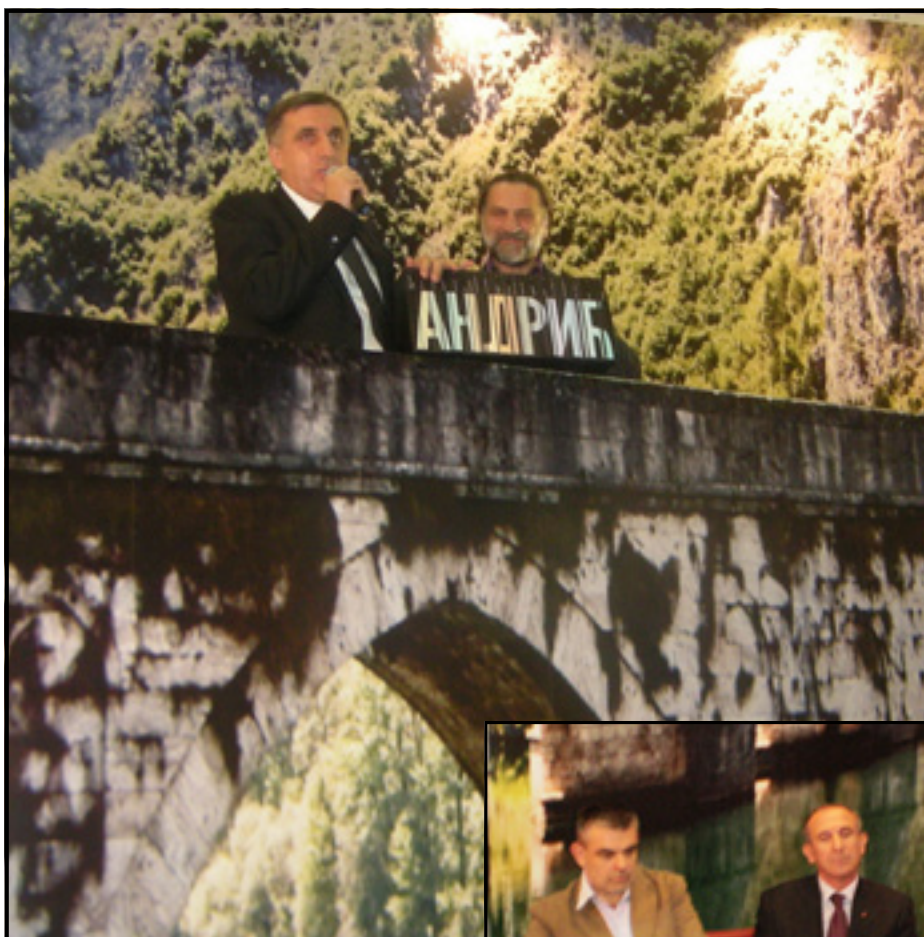
У 18 сати је на штанду Републике Српске, пред заиста бројном публиком, престављена књига Амброзија Војислава Тркуље и Ранка Шкрбића, министра здравља и социјалне заштите. Књигу је објавило Друштво за заштитиу биља;

на презентацији је надахнуто говорио академик Васкрсија Јањић. Војислав Тркуља је, уз видео прилоге, говорио

о штетности ове биљке и о начину сузбијања, а Ранко Шкрбић о превенцији и лијечењу.

Све је било уз музику Стојана Бојића, гитара и хармоника, друга година, и Вање Ђирковић, са прве године Музичке академије у Источном Сарајеву.

Петак, 28. октобра

С вишеградског моста, који је штанд Републике Српске учинио једним од најљепших на овогодишњем Међународном београдском сајму књига, 28. октобра у 19 сати, своје стихове говорили су п(ј)есници Србије, Српске и Црне Горе: Матија Бећковић, Дара Секулић, Милован Витезовић, Гојко Ђого, Александар Петров, Ратко Поповић, Драган Колунџија, Ранко Јововић, Душко М. Петровић, Ненад Грујичић, Никола

Вуколић, Миодраг Јакшић, Боровој Рашуо, Миљурко Вукадиновић, Стеван Тонтић, Радомир Уљаревић, Јованка Стојчиновић Николић, Неђо Ђевић, Предраг Богдановић, Недељко Бабић, Бла-

гоје Баковић, Бранислав Вељковић, Душка Врховац, Сретен Вујковић, Властимир Шаркаменац, Боровоје Ђокић и Предраг Ђеранић. Ово п(ј)есничко вече било је у организацији Представништва Републике Српске у Србији и управе Београдског сајма и окупило је за сајамске прилике невјероватно велик број учесника (27), а и публике је било више него и на једном другом програму на сајму. Посебна занимљивост је да је поезија изговорена с вишеградског моста на штанду Републике Српске фантастичном брзином тј. још док је изговарана, нашла пут до издавача; могло би се чак рећи да су се и утркивали ко ће добити право да објави зборник пјесама са ове књижевне вечери. На крају је, као и увијек кад се нешто лијепо

почне лијепо се и заврши: пјесник Радомир Уљаревић, у име Асоцијације издавача и књижара Црне Горе, поклатио Млађену Цицковићу, директору Представништва Републике Српске у Србији, сабрана дјела Иве Андрића, као

знак захвалности за то што је овај штанд овако лијеп и што је на њему приређена овако лијепа свечаност поезије. Захваљујући на поклону г. Цицовић је рекао:

- Штанд јесте лијеп, али, како ја то волим да кажем *мој сјољни сарадник* Душко М. Петровић и ја нисмо овдје нешто много урадили; овај мост је, заправо, сам изашао из Андрићеве књиге и поставио се овдје, а и поезија је, ево, дошла као на своје природно мјесто. Хвала вам.

Иначе, тог дана су на штанду Републике Српске биле три промоције. Промовисане су књиге: *Медији у служби моћника* Милана Љепојевића, Олуја Мирослава Кусмука и двотомна монографија Слободана Крстића

Српска, земља импресија и Небом изнад Српске.

У 14 сати је о књизи Милана Љепојевића *Медији у служби моћника*

(изд. Бесједа, Бањалука) изузетно надахнуто говорио Ненад Новаковић, а аутор је, послје разговора о овој књизи, представио и издање на енглеском језику своје књиге *Додик чувар Српске*, која је прошле године награђена као најтраженија књига из Републике Српске на сајму у Београду.

Књигу Мирослава Кусмука Олуја представили су, у 17 сати, Дара Секулић, Ранко Чупељић и Славиша Павловић, а два одломка из ове збирке прича прочитала је млада драмска умјетница Николина Богдановић. Како је о Кусмуковој књизи говорила Дара Секулић пожелио би да о свом дјелу чује сваки писац и радосно би то и с поносом препричавао.

У 18 сати публици је Представљена двотомна фото-монографија Слободана Крстића *Српска, земља импресија и Небом изнад Српске*. О овој занимљивој фото причи о Републици Српској сликаној са земље и из ваљдуха говорио је Драгослав Мирковић.

Субота, 29. октобра

На штанду Републике Српске промовисана су у 12 сати два књижевна часописа: *Пушеви* (изд. Народна и универзитетска библиотека Републике Српске) у новом руху и духу, о чеку је одушевљено говорила Тања Ступар Трифуновић, главна уредница, и *Ревена* (изд. Центар за књигу, Бањалучка), нови часопис на књижевном небу Српске, који је представио и новине у садржају најавио такође главни уредник Сретен Вујковић.

У 14 сати је Драган Хамовић бриљантним

есејом представио двије књиге Матије Бећковића: *Најскуљла српска реч* и *Најважнија српска реч*. У име издавача (Друштво за очување баштине – ДОБ, Гацко) говорила је Биљана Самарџић, а после промоције Бећковић је на штанду Републике Српске дуго потписивао своје

књиге, које је одушевљеној публици поклонио издавач.

На штанд Републике Српске дошао је да чује Бећковића и књижевник Милан Ком-

ненић, а за музику су, као и у петак, били задужени ученици из Сарајева: Никола Шањевић, Хармоника и гитара, први разред, Ђорђе Рајковић и Стефан Шкорић, трећи разред и Никола Јелавчић, четврти разред Средње музичке школе.

Штанд Републике Српске посјетио је и потпредсједник Републике, г. Емил Влајки.

На штанд Републике Српске у раним поподневним сатима дошао је и Иво Андрић; наравно, као глумац Тихомир Станић с којим су многи посетио-

ци пожелели да се сликају за успомену са овог сајма књига.

У 15 сати је промовисана књига *101 ствар коју сам научио у школи архитектуре*. Необичну књигу Метју Фредерика превели су Милица Богдановић и Јелена Станковић, а код нас се појавила у издању Архитектонско-грађевинског факултета у Бањалуци и Издавачко-графичког друштва *Бесјега*. Књигу су на заиста интересантан начин представили Миленко Станковић, декан АГФ, Ненад Новаковић, уредник *Бесјега*, и мастер архитектуре Срђан Станковић.

У 17 сати је на штанду Републике Српске приређена озбиљна и ведрa промоција Музичке продукције Радио-телевизије Републике Српске. Прво је о почетку рада Музичке продукције РТРС (април 2011) говорио Слободан Видовић, руководилац музичке продукције, а уредница музичке продукције Маја Татић о концепту и уређивачком плану и програму, па је Саша Павловић представио етно

г р у п у
“ И в а “ ,
која је
пјесмом
и музи-
ком раз-

галила не само публику која је на штанд Републике Српске дошла баш због ове промоције, него и многе посетиоце сајма, који су мисли да

се и поред овог штанда може проћи без застајкивања, а остали су до краја и пјевања, и свирања. Била је ово заиста успјешна промоција успјешног старта Музичке продукције РТРС.

Недјеља, 30. октобра

У увјерењу да је наступ Републике Српске на овогодишњем сајму књига у Београду био заиста успјешан и да нам је било остало још само да

саопшtimo која је књига из Републике Српске била најтраженија на овогодишњем међународном београдском сајму, формирали смо Анкетни одбор Представништва Републике Српске у Србији, који заиста није имао много посла и врло брзо је саопштио своју одлуку. Наиме, јасно је да је и

публика своју пажњу фокусира на Андрића, на 50-годишњицу додељивања Нобелове награде једином писцу српског језика, те на Андрић Град и Емира Кустурицу као идејног творца и промотора те идеје, али и као главног ју-

нака једне књиге на нашем штанду.

Из тога је произашао и резултат. Фотомонографија Драгана Теодоровића Зеке *Емир Кустурица &*

The No Smoking Orchestra – десет година у издању Радио-телевизије Републике Српске понијела је титулу најтраженије књиге из Републике Српске на 56. међународном београдском сајму књига.

У трци за најтраженију на овом сајму нашле су се и књиге:

Андрић о Босни Драга Гуге Лазаревића у издању Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске,

Андрић ex privata Миленка Стојичића у издању *Бесједе* из Бањалучке и куће *Арс либри* из Београда, бесједе Матије Бећковића *Најскупија српска реч* и *Најважнија српска реч*, у двотомном издању Друштва за очување баштине “Доб” из Гацка.

Повеље аутору и издавачу најтраженије књиге из Републике Српске на 56. међународном

београдском сајму књига Драгану Теодоровићу Зеки и РТРС за књигу *Емир Кустурица & The No Smoking Orchestra* – десет година биће уручене на посебној свечаности.

ПРЕДСТАВНИШТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

**Булевар деспота Стефана 4/IV
Београд, Србија**

Тел: 00 381 11 324 6633

Факс: 00 381 11 323 8633

E-mail: predstavnistvo@predstavnistvorsbg.rs